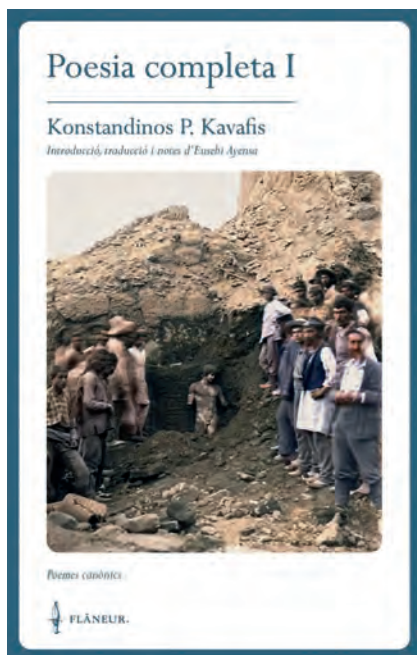

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

Ayensa i Kavafis | El Dr. Eusebi Ayensa, savi empordanès resident a Riudors, ha traduït i publicat a l'Editorial Flâneur dos volums de la *Poesia completa* de Konstandinos P. Kavafis (Alexandria, 1863-1933). Inclou totes les composicions, també les inèdites anteriorment desestimades, a les quals el traductor ha pogut accedir perquè la Fundació Onassis d'Atenes va comprar l'arxiu del poeta i l'ha obert als estudiosos. Són 289 textos entre els poemes canònics i els altres. Lluís Llach i Josep Tero havien popularitzat el grec amb cançons com «Viatge a Ítaca», «A la taverna del mar», «Cos meu, recorda»... El primer que va traduir part de Kavafis va ser Carles Riba, amb una llengua que avui resulta un pèl arcaïtzant. Van venir més traduccions, i aquesta d'Ayensa, tot i ser rigorosament fidel, amb un registre més del dia, resulta propera al lector d'avui. L'exhaustiu estudi que acompanya l'obra integral de qui va cantar l'hedonisme dels plaers de la vida ha merescut a l'hellenista que l'editora grega Dioptra li publiqui els textos originals d'un dels millors poetes del segle XX.

>> Coberta del primer volum de la *Poesia completa* de Konstandinos P. Kavafis, editat per Eusebi Ayensa. (FOTO: EDITORIAL FLÂNEUR)

En Cortada i l'Ortega | Berto Cortada (1951), jugador de bàsquet de l'ADEPAF, activista cultural i comerciant de productes agrícoles, ha mort. Molt conegut i estimat, als anys seixanta i setanta va ser un dels més considerables encistelladors gironins, especialitzat en el «tir a tauler» —la pilota hi rebota abans de passar per la cistella. En un temps en què *Hora Nova* celebrava anyalment els alt-empordanesos més populars, va ser guardonat amb la Barretina del setmanari.

També ha mort Josep Maria Ortega (1956), publicista i activista cultural, molt conegut i implicat en activitats des de finals dels seixanta en diversos escenaris: Ràdio Popular de Figueres, el setmanari *Ampurdán*, la discoteca Scopas d'Empuriabrava, el setmanari *Hora Nova*, l'Associació dels Amics dels Museus Dalí... A *Hora Nova* va publicar-hi monografies com ara «La Peña Taurina de Figueres», «Dalí i els toros», «Nadal a l'Empordà», «Les Fires de la Santa Creu en el record», «Guia d'escultures i monuments dels carrers de Figueres», «Tradicions nadalenques»..., i va impulsar concursos com ara Aparadors Surrealistes, Creus de Maig de Figueres o Alioli Surrealista. Aquests darrers anys organitzava al Cellar Espelt Viticultors, de Vilajuïga, exposicions d'artistes i mostres d'escriptors.

Dalí i Gala | A causa de la covid, el 2020 la Fundació Gala - Salvador Dalí va perdre tres milions d'euros, i el proppassat 2023 en va guanyar set de llargs. A Barcelona, en un dinar amb la premsa, el president, Jordi Mercader, va presentar aquest balanç: el millor de la història de la institució, que enguany compleix cinquanta anys de la seva constitució. I és que, el 2023, cap a un milió de visitants van pagar el tiquet en un o altre dels tres centres: Figueres, Púbol o Portlligat. Aquests diners, va dir, s'invertiran genèricament «en cultura»: compra de més obra de l'artista, canvis estructurals i millora dels accessos... I és particularment notable la compra de la casa Giralt Ventolà, que toca paret amb paret amb el museu figuerenc —i que va ser el domicili del dibuixant i propietari rural Joaquim Bech de Careda—, i que permetrà mostrar les més de dues-centes obres del geni que suara romanen en magatzems.

EL BAIX EMPORDÀ

Text > PURI ABARCA

Els jardineros del bosc | El Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat ha posat en marxa una prova pilot per ajudar a netejar el bosc i prevenir així els incendis forestals. Ramats de cabres pasturen per zones com ara el massís de les Gavarres o la Muntanya Gran del Montgrí, de manera que contribueixen a eliminar el sotabosc, que quan està sec es converteix en combustible i és la base de la propagació de flames en cas d'incendi. En una primera fase, s'han desplegat ramats de cinc ramaders a les Gavarres, a la Muntanya Gran del Montgrí i a les tarragonines muntanyes de Prades, en el marc del Pla Estratègic de Ramaderia Extensiva a Catalunya 2024-2030 i del Pla d'Acció de l'Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya. S'ofereix, però, realitzar el servei a tots els ramaders interessats, amb una contractació durant cinc anys, amb certificació anual dels treballs fets i una compensació econòmica per hectàrea netejada. A les Gavarres, el Consorci de les Gavarres ha donat suport a la iniciativa: ha gestionat les autoritzacions amb els propietaris de les finques on pastura el ramat i ha cedit un remolc abeurador, cledes i un tancat de malla electrificada per al control del bestiar. És aviat per saber quins resultats se n'obtidran, però la iniciativa —semblant a l'establerta a França ja fa dècades,

>> Ramats de cabres pasturant per les Gavarres. (FOTO: GENERALITAT DE CATALUNYA)

on l'Administració compra ramats per mantenir boscos nets i els anomena *els jardineros del bosque*— promet retornar a una situació que ja havia existit: la combinació entre la cura del bosc, l'activitat ramadera i l'equilibri en la biodiversitat de les zones forestals.

Cent anys de s'Agaró | L'Associació s'Agaró 100 ha organitzat un seguit d'activitats per commemorar el naixement d'aquesta urbanització residencial, pertanyent al municipi de Castell d'Aro, Platja d'Aro i s'Agaró, i dissenyada com a nucli turístic de luxe. La urbanització va ser creada l'estiu de 1924 a iniciativa de l'empresari Josep Ensessa Gubert, amb l'ajuda de l'arquitecte noucentista Rafael Masó i Valentí. Ensessa va estar atent a l'interès de l'alta burgesia barcelonina de principis del segle xx per disposar de residències al costat del mar i passar-hi curts o llargs períodes de temps. L'associació té com a objectius donar a conèixer el projecte i el llegat de Josep Ensessa, resseguir la història de la urbanització, reivindicar s'Agaró com «un exemple emblemàtic del turisme de qualitat», i contribuir a reforçar la destinació turística. Per a tot això, ha organitzat exposicions, activitats esportives i culturals, i festes a s'Agaró, Platja d'Aro, Barcelona i Girona. S'Agaró és una part important de la història del turisme a la Costa Brava, una part que alguns consideren encertada, en el sentit d'haver aixecat un nucli d'estiuejants d'un cert nivell i haver-li donat forma de poble jardí, però que altres veuen com una invasió urbanística més de les que van canviar la fesomia original del litoral al llarg del segle xx. Bé, sigui com vulgui, és allà des de fa cent anys, i forma part de la nostra oferta turística.

LA Cerdanya

Text i foto > SANDRA ADAM AUGER

Foc d'Anníbal a Baltarga | Un equip d'investigadors dirigit per Oriol Olesti, professor del Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana de la UAB, ha publicat les troballes fetes al Tossal de Baltarga a la revista *Frontiers in Environmental Archaeology*. Un article que amplia la informació sobre el

>> Vista de les restes arqueològiques del Tossal de Baltarga, el juny del 2024.

pas d'Anníbal per Cerdanya i aprofundeix sobre com vivien les comunitats cerdanes fa més de dos mil anys.

Durant les excavacions s'ha localitzat un estable cremat, que data d'entre el 218 i el 201 aC, on van morir calcinats un cavall, quatre ovelles i una cabra. Lúdia Colominas, membre del grup de recerca GIAP i coordinadora dels estudis arqueozoològics del jaciment, ha estudiat les restes que han determinat que algunes ovelles havien pasturat en les terres baixes, la qual cosa fa pensar en pobladors que practicaven la transhumància. Per la seva banda, Olesti ha determinat que els animals van morir en un incendi violent, probablement provocat pel pas de l'exèrcit cartaginès d'Anníbal per Cerdanya per lluitar contra els romans durant la Segona Guerra Púnica. Aquest és un pas més sobre l'estudi del Tossal de Baltarga, un punt estratègic al Pirineu.

V JIAM Pirineus | La cinquena edició de les Jornades d'Investigació Artística en Música dels Pirineus ha estat plena de músics de renom, que han presentat treballs de recerca, tesis doctorals i concerts conferència. Noms com Andreea Vila i María del Carmen Fuentes, ambdues músiques de la Universitat d'Aveiro; Ester Vela, del Conservatori Municipal de Música de Barcelona, o Rafael Sánchez, de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic, entre d'altres, han omplert un cartell ple de música, molta música.

Tot plegat s'organitza des del Grup de Recerca de Cerdanya i Musikeon a Sallagosa, Bolvir, Puigcerdà o la Seu d'Urgell. Amb tot, aquestes jornades no serien possibles sense la iniciativa de la cerdana Laia Martín, doctora en

Música per la Universitat d'Aveiro, professora de l'Escola de Música Issi Fabra de Puigcerdà i professora d'Història de la Música a la Universitat Oberta de Catalunya.

En aquesta ocasió, ha inaugurat els actes Marco Mezquida, considerat una celebritat en l'escena musical espanyola. El menorquí ha dedicat un concert a la música de Franz Schubert que no ha deixat indiferent, gràcies al seu caràcter juganer i imprevisible.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

La manca d'aigua ha fet replantar els conreus | El conreu del blat de moro era un cultiu molt habitual i molt abundant a les planes fluvials de la comarca de la Garrotxa. Però aquesta sequera persistent en els darrers temps ha fet replantar-ne la producció, i enguany pràcticament no se n'ha sembrat. Els pagesos recorden que abans no feia falta regar, ja que amb l'aigua de la pluja que queia a la comarca n'hi havia prou per créixer, però això s'ha ben acabat. El pla de sequera de la Generalitat canvia d'un dia per l'altre, però un pagès no pot canviar d'un dia per l'altre la sembra d'un cultiu, i s'ha optat per les rotacions de cultius, que han acabat sent més rendibles.

La febre pel pàdel arriba a Tortellà | L'Ajuntament de Tortellà ha adjudicat les obres per construir una pista de pàdel al poble. De moment, es disposa d'un camp de futbol, una piscina municipal i dues pistes de tennis. La pista de pàdel millorarà l'oferta d'equipaments esportius dins el municipi. S'ubica de tal manera que, si cal, sigui fàcil instal·lar-ne més.

Cal Tronc aixeca el teló | L'antic teatre i cinema de Besalú reobre després d'anys d'inactivitat per oferir una programació teatral i musical estable. L'antic teatre i cinema de Besalú, Cal Tronc, tancat des de l'any 2006, torna a posar-se en funcionament després d'estar un temps en obres, tot i que l'any 2018 es va reobrir de forma esporàdica. L'Ajuntament engega el programa «Cal Tronc aixeca el teló», amb